

УДК: 334. 021

DOI: 10.18524/2413-9998/2019.2(42).177385

О. Р. Павлович,

старший викладач кафедри менеджменту та інновацій
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна
e-mail: aleksandravlovych@ukr.net

ІННОВАЦІЙНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ

У статті розглядаються концептуальні основи розвитку інноваційного мислення та його впливу на професійну систему менеджменту. Визначаються головні риси інноваційного мислення в системі управлінської діяльності. Доводиться необхідність періодизації інноваційного розвитку менеджменту з метою більш точного визначення пріоритетів розвитку інноваційного мислення. Пропонується концепція пріоритетного інноваційного розвитку професійної системи менеджменту. Визначаються особливості впливу інновацій на систему менеджменту в період епохи модерну. Розглядається інтелектуальна модель компонентів управлінської майстерності і місце в ній інноваційного мислення. Звертається увага на необхідність розвитку інноваційної парадигми менеджменту, яка формує новий світогляд професійної підготовки та практичної діяльності управлінських кадрів. Визначається необхідність розвитку системи лідерства третього покоління на основі нових людських цінностей, переконань, яви і очікувань. Доводиться необхідність зміни формату і змісту менеджмент-освіти. Визначаються параметри процесу професіоналізації управлінської діяльності в Україні. Звертається увага на необхідність розвитку управлінської науки із врахуванням бази наукового, аналітичного і практичного характеру розвитку управлінської діяльності. Приводяться приклади розвитку інноваційного мислення в системі професіоналізації управлінської діяльності в Україні.

Ключові слова: інноваційне мислення; концепція пріоритетів інноваційного розвитку менеджменту; ефективність і результативність менеджменту; якість менеджменту; періодизація менеджменту в епоху модерну; система лідерства; модель інноваційної майстерності; інноваційна парадигма менеджменту.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В період розвитку сучасного суспільства достатньо часто виникають кризові явища, які є результатом не вчасних, або не результативних дій менеджменту. В таких випадках необхідно розуміти, що професійна підготовка управлінських кадрів не є адекватною щодо результативного вирішення виникаючих проблем сучасного розвитку. Сьогодні особливо важливим є підтвердження того факту, що управлінський супровід соціально-економічного

розвитку суспільства є визначальним. В той же час, існуюча система підготовки менеджерів потребує кардинальних змін щодо концептуальних підходів, змісту і технологій спеціального професійного навчання. В умовах формування інноваційної економіки постіндустріального суспільства створення програм підготовки управлінських кадрів на основі формально-аналітичного змісту програм та індустріального світогляду є головною помилкою, яка здатна гальмувати інноваційні процеси професіоналізації сучасної управлінської діяльності. В інноваційній економіці більшість матеріальних цінностей буде створюватися на основі інновацій. Головна цінність інноваційної економіки – це інновація, а точніше якість (ефективність і результативність) повного інноваційного циклу [7, с. 30–31]. У цьому важливому процесі, насамперед, виникає потреба в розвитку інноваційного мислення, а при необхідності, також, розробка певної методики і технології для досягнення спеціальних цілей в системі інноваційного навчання. Є велика надія на майбутнє, що основним творцем інновацій, все таки, буде людина. Але важливо, також, зрозуміти що є правдою – створення інновації це вроджена здатність, вона є у всіх, її можна культивувати і ставити на конвеєр, або це є деяка привілея меншої та особливої частини людства. Виникають питання взаємодії «системи інноваційного мислення» та «системи креативного мислення» в поведінці людей, особливо в системі професійної управлінської діяльності. Тому розгляд проблем становлення і впливу інноваційного мислення на процеси розвитку професійної системи менеджменту є важливим напрямком дослідження, особливо управлінської науки, а також інших гуманітарних наук, які досліджують процеси розвитку сучасної управлінської діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У більшості випадків вважається, що інноваційне мислення є продуктом сучасного періоду розвитку суспільства, коли досить активно починає формуватися структурна модель інноваційного розвитку [1; 2; 7; 12; 14]. В той же час, фундаментальне дослідження інновацій та інноваційного мислення, яке є до цього часу актуальним, вважається дослідження Й. Шумпетера [15]. На думку дослідника інноваційного розвитку системи менеджменту Е. Кузнецова, інноваційний процес саме в управлінській діяльності характеризується трьома періодами епохи модерну на протязі ХХ століття: операційний менеджмент (20–30 рр.) – управління маркетингом (50–60 рр.) – керівництво персоналом (початок 90 рр.) [7, с. 27–31; 8, с. 152]. Е. Кузнецов пропонує, так звану, концепцію пріоритетів інноваційного розвитку системи професійного менеджменту [7, с. 21]. Серед видат-

них дослідників інноваційного розвитку менеджменту та формування інноваційного мислення як способу удосконалення практики управлінської діяльності та управлінських наукових досліджень необхідно особливо відзначити А. Айні [1], Л. Брабандер [1], Д. Гоулман [2], П. Друкера [4], С. Каммінгс [5], Д. Клоусон [6], Г. Мінцберга [11], Р. Флоріда [13], Г. Хемел [14]. Досить важливий матеріал представлений у збірці із 10 вибраних статей «Про інновації. 10 найкращих статей з Harvard Business Review, 2018» [12], а також у книзі Р. Дžadкінса «Мистецтво креативного мислення» [3]. В той же час, існує досить велика кількість проблем інноваційного розвитку менеджменту, які необхідно вирішувати, продовжуючи наукові дослідження, експертизу та практичну апробацію. Серед таких проблем є дослідження факторів впливу інноваційного мислення на процес розвитку професійної системи менеджменту.

Постановка завдання. Досягнення мети статті обумовило необхідність постановки таких головних завдань, які визначають вплив інноваційного мислення на розвиток процесу професіоналізації управлінської діяльності в цілому, а також, визначення нового формату розвитку самої професійної системи менеджменту. Дані обставини визначають перелік проблем, на які необхідно звернути увагу, а саме: дослідження інноваційного мислення як фактору ефективності та результативності професійної системи менеджменту; розгляд інноваційного мислення як результату зростання інтелектуальності управлінської праці; визначення структурної динаміки методів розвитку інноваційного мислення в менеджменті; удосконалення системи професійного менеджменту на основі розвитку методів інноваційного мислення. Зрозуміло, що в даній статті ми зможемо звернути увагу тільки на деякі проблеми цього важливого питання сучасного розвитку професійної системи менеджменту.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасні процеси формування і розвитку інноваційної економіки визначають нові пріоритети соціально-економічного розвитку, які в якості головної системної цінності розглядають інновацію. Інновація – це спроба здійснити змістовну, цілеспрямовану зміну в економічному або суспільний потенціалі підприємства чи суспільства. Інновація – це ще й успішне застосування ідей і процесів для вирішення існуючих проблем і створення нових можливостей. Інновації вимагають знань, творчого мислення, винахідливості і цілеспрямованості [1, с. 22–23]. Відносно інновацій немає будь-якого об'єктивного критерію, так само як немає точних ознак, за якими можна було б визначити новатора, будь то людина, організація, ідеї або продукти. Не існує також ні скільки-небудь єдиної теорії творчості або інновацій, ні універсальних визначень пов'язаних з ними концепцій.

Для більшої актуалізації значення менеджменту для системного інноваційного розвитку економічних організацій розглянемо *концепцію пріоритетів інноваційного розвитку менеджменту* із визначенням етапів цього процесу в модерністський період виникнення менеджменту як професійної сфери діяльності [7, с. 23].

Як визначає Е. Кузнецов: «спочатку визначимо особливості інноваційної динаміки системи менеджменту в контексті процесів професіоналізації і спеціалізації управлінської діяльності. Необхідно зазначити, що розвиток концепції трансформації менеджменту на принципах інноваційної динаміки показує об'єктивну зміну пріоритетної направленості інноваційного процесу. За цією концепцією важливим пріоритетом інноваційного розвитку менеджменту економічної організації були етапи формування операційного менеджменту, розвитку системи управління «менеджмент-маркетинг» і, власне, менеджмент, який повернувся в своє основне лоно діяльності, тобто керівництво людським капіталом (рис. 1). На усіх вказаних етапах необхідно говорити про інноваційний менеджмент, але пріоритети будуть різні. Спочатку об'єктом інновацій було виробництво, потім вивчення ринку (маркетинг), а в сучасних умовах цим пріоритетом стає людський капітал, а трохи ширше, інтелектуальний капітал економічної організації» [7, с. 21–22].

Рис. 1. Етапи інноваційного розвитку професійної системи менеджменту
Джерело: [7, с. 23].

Таким чином, дослідження процесу професіоналізації управлінської діяльності показує орієнтири професіоналізації менеджменту організації: «інженерні компетенції – маркетингові компетенції – компетенції по людським ресурсам». Кожний етап дає своє розуміння професійних якостей управлінських кадрів, але, на нашу думку, не є перспективною ідея розглядати професійні компетенції менеджменту тільки в межах одного етапу. Важливо визначити, «що менеджмент в усі часи свого існування працює виключно з людьми (персоналом). Система управлінської діяльності у цьому випадку розглядається як окрема взаємодія менеджменту з персоналом у напрямку виробництва, маркетингу і використання людських ресурсів. Немає прямої взаємодії менеджменту із засобами виробництва, ринком підприємства, або тільки робітниками без виконання ними творчих, виробничих чи інших операційних професійних завдань. В будь-якому випадку функція керівника складається першочергово із взаємодії «керівник – підлеглий» в контексті виконання професійної діяльності» [7, с. 22].

Поняття «творчість» і «інновація» синонімами не є. Під творчістю розуміється генерація нових ідей, інновація ж є їх успішне втілення. Творчість – це відкриття принципу, інновація – переклад цього принципу в корисні товари та послуги [10, с. 33]. В процесі інновації ідеї матеріалізуються в реальні товари і послуги, здатні принести організації додатковий дохід. Інновація – це наслідок усвідомленого, цілеспрямованого пошуку можливостей для створення чогось нового, що може бути результатом існуючої невідповідності, зміни потреб в процесах, змін в окремій галузі і на ринку в цілому, демографічних змін і нових знань.

Зрозуміло, що реальна інновація з'являється в результаті широкого розвитку інноваційного мислення, особливо це стає характерно для тієї категорії спеціалістів, які мають здібності до генерування інноваційного процесу [1, с. 266–274]. Професійна управлінська діяльність є тією сферою інтелектуальної праці, де інновації і креативність проявляються як найбільша цінність. Але необхідно розуміти, що управлінська інновація пов'язана, в першу чергу, з технологічною інновацією, без якої вона сама по собі не потрібна. Стратегія розвитку інноваційного управлінського мислення створює необхідні умови для розвитку інноваційного процесу в цілому.

В теорії менеджменту раціональне прийняття рішень ґрунтується на формальних процедурах, фактах, знаннях та інформації [8, с. 48–54]. В той же час, в багатьох випадках, однак, менеджери покладаються на інтуїцію, почуття і досвід. Людське мислення може бути як логічним,

так і творчим. Для логічного мислення характерні поетапні міркування і дотримання основних законів логіки. Творче мислення – це відхід від традицій, воно базується на постановці припущень під сумнів. У ньому немає жодних жорстких процедур або правил. Якщо логічний підхід можна описати як раціональне, традиційне, аналітичне, вертикальне, що сходиться і називається «лівостороннє» мислення (тобто те, за яке відповідає ліва півкуля головного мозку), то творчий підхід характеризується уявою, оригінальністю, інтуїцією, всебічним ставленням, що розходяться і називають «правостороннім» мисленням [3, с. 167].

При вертикальному мисленні ідея створюється поетапно, причому всі етапи спрямовані на одне рішення або одну мету. Це повільний, безперервний і часто дуже важкий метод аналізу, ефективний тільки відносно добре структурованих проблем. Всебічний підхід до питання спрямований на вивчення всіх типів можливостей в кожній грані проблеми. Він заснований не на аналізі, а на глобальному пошуку ідей, порівнянному з медитацією і підсвідомим міркуванням [1, с. 273–274; 2, с. 452].

Інноваційне мислення являє собою розумний компроміс цих підходів: творчі процеси використовуються в ньому для генерації оригінальних ідей шляхом підключення уяви. Ці ідеї потім класифікуються, проходять відбір, організуються і перевіряються з застосуванням раціонального і логічного мислення. [10, с. 27, 116].

У сучасному світі високі технології є основою конкурентоспроможності. Саме тому перехід до інноваційного розвитку та інноваційне мислення абсолютно необхідні Україні, інакше наша країна так і не прорветься до табору високорозвинених держав. Однак інноваційно мислити, творити і працювати мало хто здатний. А ось проблема формування людей, здатних існувати і ефективно працювати в нинішніх економічних і соціальних умовах, назріла давно. Особливо цей дефіцит є характерним для системи професійної управлінської діяльності, в якій інноваційне мислення є досить рідке явище.

Що таке інноваційне мислення? Це мислення, яке здатне проникати в суть речей і явищ. Воно необхідне для будь-якого фахівця, воно допоможе знаходити нові, оригінальні рішення професійних задач. Саме талановиті люди володіють інноваційним, творчим мисленням. Людина, що володіє інноваційним мисленням, буде допускати менше помилок у своїй діяльності – в будь-якій ситуації він прийме найбільш вірне рішення. Сьогодні інноваційне мислення стає затребуваним. Але, не дивлячись на затребуваність, інноваційне мислення залишається для більшості людей явищем екзотичним – люди не вміють мислити вільно.

Інноваційне мислення в кінцевому результаті – це прибуток, це важіль розвитку будь-якої справи, будь-якого бізнесу [13, с. 8–9].

Тільки 4-5 % людей в світі володіють інноваційним мисленням [10, с. 25]. Втратити цей ресурс – все одно що добровільно відмовитися від подальшого розвитку країни. В професійному менеджменті фактично інновація є основою глобальної конкурентоспроможності менеджменту. Інноваційне мислення – це навичка, якій можна навчити і яка, при практичному його застосуванні, може вдосконалюватися. Важливо, щоб всі члени управлінської групи відчували підтримку в процесі пошуку, розробки та реалізації нових ідей, і це дозволить їм максимально використовувати власні інноваційні здібності і загальний потенціал організації в цілому.

Важливо визначити необхідність розвитку інноваційного мислення для дослідників управлінської науки. У багатьох випадках формат управлінського дослідження, здається, визначити досить складно, оскільки багато що може бути корисним для характеристики і дослідження управлінської проблеми і, можливо, для прийняття управлінського рішення. Найбільш часто зустрічається підміна управлінського дослідження, яка пов'язана з науковими дослідженнями в галузі економіки, соціології та психології. З історії формування сучасної системи менеджменту відомо, що менеджмент сформувався як наука і навчальна дисципліна на базі економіки, соціології й психології при певній пріоритетності саме економіки [5, с. 194-200]. Довгий час менеджмент розглядався як частина економічної системи підприємства, а управлінська праця, як правило, була пов'язана з діяльністю інженерно-технічних працівників. Активність, індивідуальність, інтелектуальність, професіоналізм, інноваційність, культура, етос, креативність – це ті якості людей, які в системі продуктивної діяльності забезпечують розвиток суспільства [8, с. 189]. Наділений такими якостями управлінський персонал є дійсно грізною зброєю проти ідеологічно спрямованої, але не ефективною загальною системою керівництва. І саме ці якості сьогодні є пріоритетними і важливими для розвитку професійної системи менеджменту. Це передбачає системне дослідження цих показників людської діяльності, а також розробку механізмів їх впровадження в систему професійної підготовки та практичної діяльності управлінського персоналу. Соціокультурні показники розвитку сучасного суспільства є сьогодні більш важливими, ніж виробничі показники, які характерні для епохи індустріального виробництва. Необхідно забезпечувати інтегральну якість професійної управлінської діяльності, яка, сама по собі,

повинна нести справжню необхідність в розвитку інноваційного і креативного мислення (рис. 2).

Рис. 2. Інтелектуальна модель компонентів управлінської майстерності
Джерело: [8, с. 188].

Існує ще деяка кількість теоретико-методологічних питань, без вирішення яких важко забезпечити інтегральну якість управлінських досліджень. У нашому випадку «інтегральна якість» передбачає співвідношення і облік всіх позицій, які необхідні для прийняття ефективного управлінського рішення. Інтегральність в менеджменті – це висока професійна якість всіх учасників управлінського процесу, їх культурна та соціальна відповідальність в системі результативності та соціально-економічної значимості прийнятих управлінських рішень. По суті справи, формується інтегральна світоглядна позиція сучасних лідерів, їх здатність до певного способу мислення і адекватного використання інтегрального підходу. Основою інтегральної світоглядної концепції професійної системи менеджменту є інноваційне мислення, яке формує нову якість сучасної управлінської діяльності.

Зрозуміло, що інноваційне мислення не є загальноприйнятим і мимоволі не поширюється. Його неможливо засвоїти через спілкування або із засобів масової інформації. Дуже мало людей, наділених таким способом мислення від народження. Але так було і з усіма іншими новими (попередніми) елементами і способами мислення: фіксацією думок на папері і передачею їх наступним поколінням, перетворенням речей в цифри і оперування з ними, фіксацією образів в живопису, кресленнях і ін. Головна властивість людського мозку полягає в його умінні формувати свої нові структури в процесі навчання, тобто вдосконалюватися, використовуючи чужий досвід і навички. Ще більш ефективно йде навчання, якщо цей чужий досвід і навички узагальнені і оформлені у вигляді теорії. Теорія дає загальну картину і чіткі орієнтири в навчанні. Теорія пояснює, навіщо потрібно знати ті чи інші елементи і прийоми. Теорія дає найцінніше - інструмент для передбачення майбутніх подій. Тому розвиток практичного менеджменту буде неможливим без розвитку науково-дослідної бази менеджменту. Знання і розвиток теорії дає можливість зрозуміти процес практичної управлінської діяльності [8, с. 170].

В той же час, інноваційне мислення не може бути засноване на традиційній логіці. Адже нове не виводиться зі старого знання. Шляхом логічних перетворень можна отримати лише видозміну (комбінацію) відомого з мінімальними елементами нового. Це конструкторське мислення, тобто пряме використання знань і навичок по їх призначенню, що може формувати процеси модернізації організації та суспільства, але не інноваційне мислення і процеси інноваційного розвитку і сталого зростання економіки. Інновація – це завжди стрибок, прибавка нового знання. Як людська думка народжує скачки знання? Тільки шляхом подолання несподіваної перешкоди. Завжди така перешкода є протиріччям. Наш мозок не вміє вирішувати протиріччя. Поєднання протилежних вимог, властивостей, дій в одному і тому ж об'єкті здається свідомості неможливим [Див.:1; 2; 3]. Еволюція не дала людині здатність долати протиріччя якимось природним способом мислення. Тому у нас немає навичок дозволу суперечливих ситуацій. Така ситуація завжди є новою, під неї кожен раз придумується прийом вирішення протиріччя і навик не утворюється, не закріплюється в мозку. Але найчастіше людина в цій ситуації не шукає дозволу, вона, певним чином, пасує, йде на компроміс.

Інновація ж виникає тільки в результаті вирішення суперечності («виграти, нічого не програвши»). Причому, чим суперечності жорсткіші, тим більше ефективне і результативне рішення виходить при вирі-

шенні протиріччя. Значить, треба зібрати прийоми вирішення протиріч в єдиний блок і навчати (тобто прищеплювати навички) менеджерів на прикладах [10, с. 29, 34–35, 79–80].

Рішенням цієї ситуації має стати усвідомлення необхідності зміни підходів до управління інноваційною діяльністю, яка відрізняється від функціональної своєю нестабільністю, високим ступенем ризику кінцевого результату, високою значимістю ролі персоналу організації (творчих здібностей, професійного кругозору, мотивації тощо). Для накопичення знань, творчих навичок, зниження опору персоналу нововведенням необхідно розробляти і реалізовувати в організації, яка проводить часті якісні зміни, нові підходи до управління всією діяльністю і до управління персоналом. Необхідно системно і якісно розвивати процеси професіоналізації, в першу чергу, управлінської діяльності [8].

Творча діяльність пов'язана з невизначеністю, інноваціями і дослідженнями. Разом з цим при жорсткому контролі інновації і творчість легко блокуються. Менеджмент повинен реагувати і вирішувати проблеми критичних точок розвитку організації, доказуючи свою адекватну професійність і можливість вирішувати управлінські завдання на основі інноваційного мислення.

Висновки та пропозиції. Дослідження проблем розвитку інноваційного мислення та його впливу на професійну систему менеджменту визначило деякі важливі характеристики цього процесу:

1. Під інноваційним мисленням мається на увазі певний розумові процес, здатний винаходити, створювати нове, застосовувати нове, відкривати нове, сприймати нове, знаходити нові способи вирішення завдань.

2. Володіння інноваційним мисленням – це безперервний процес сходження на гори, як звичка, тому що все дуже швидко застаріває, потрібна постійна і велика практика, яка є результатом фундаментальної і прикладної науки, спеціалізованого наукового знання.

3. Інноваційне мислення в системі управлінської діяльності може мати високі якісні результати, якщо його становлення і розвиток має в своїй основі фундаментальні управлінські знання, які можуть бути отримані тільки в процесі спеціалізованого управлінського навчання [8; 11; 14].

4. Основний ресурс сучасного інноваційного розвитку суспільства – це є людський ресурс. Тому необхідно використовувати усі можливості цього ресурсу на усіх етапах його формування, створюючи необхідні умови для цієї діяльності. Менеджмент повинен мати пріоритетне бачення якості формування і практичного використання людського ресур-

су. Інноваційне мислення прямо сприяє якісному розвитку професійної системи менеджменту.

5. Формування управлінської парадигми XXI століття необхідно розглядати з позицій характерних рис інноваційної економіки та економіки знань, які, в першу чергу, визначають нові погляди на розвиток системи лідерства [6, с. 62]. Також, важливо змінити відношення управлінського персоналу щодо інновацій, які все більше стають головним фактором розвитку сучасного суспільства [12, с. 117-128]. Певним чином, необхідно активно запустити процес формування інноваційної парадигми менеджменту, яка дасть можливість зрозуміти процеси подальшого розвитку професійної системи менеджменту.

Список використаної літератури

1. Брабандер Л. де, Айні А. Думай поза шаблонами: інноваційна парадигма креативності в бізнесі ; пер. з англ. Т. Семигіної. Київ: Форс Україна, 2017. 368 с.
2. Гоулман Д. Эмоциональный интеллект в бизнесе ; пер. с англ. А. П. Исаевой. Москва : Манн, Иванов и Фарбер, 2013. 512 с.
3. Джанкинс Р. Искусство креативного мышления ; пер. с англ. П. Миронова. Москва : Азбука Бизнес, Азбука-Аттикус, 2016. 432 с.
4. Друкер, Питер, Ф. Эффективный руководитель ; пер. с англ. О. Чернявской. 4-е изд. Москва : Манн, Иванов и Фербер; Эксмо, 2014. 240 с.
5. Каммингс С. Реконструкция стратегии ; Пер. с англ. Харьков : Изд-во Гуманитарный центр, 2010. 560 с.
6. Клоусон Д. Лидерство третьего уровня: взгляд в глубину ; Пер. с англ. Москва : Альпина Паблишер, 2017. 519 с.
7. Кузнецов Е. А. Концепція пріоритетів інноваційного розвитку професійної системи менеджменту. *Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти: монографія*. Вип. 2 / за ред. д.е.н., доц. Ковтуненко К. В., д.е.н., доц. Є. І. Масленнікова. Херсон: Грінь Д.С., 2017. С. 15–32.
8. Кузнецов Е. А. Методологія професіоналізації управлінської діяльності в Україні. Монографія. Херсон: ОЛДІ ПЛЮС, 2017. 382 с.
9. Кузнецов Е. А. Концепція інтегральної якості професійної системи менеджменту. *Вісник ОНУ імені І.І. Мечникова. Серія «економіка»*, 2018. Т. 23. Вип. 7 (72). С. 126–130.
10. Меерович М., Шрагина Л. Технология творческого мышления. Москва : Альпина Паблишер, 2018. 506 с.
11. Минцберг Г. Требуется управленцы, а не выпускники МВА. Жесткий взгляд на мягкую практику управления и систему подготовки менеджеров ; Пер. с англ. Москва : ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. 544 с.
12. Про інновації. 10 найкращих статей з Harvard Business Review ; Пер. з англ. Г. Ровенських. Київ : Вид. група КМ-БУКС, 2018. 192 с.
13. Флорида Р. Креативный класс. Люди которые создают будущее ; пер. с англ.

- Н. Яцюк; [науч. Ред. Р. Хусаинов]. Москва : Манн, Иванов и Фарбер, 2016. 384 с.
14. Хэмел Г. Будущее менеджмента. Москва : Издательство «BestBusinessBooks», 2013. 276 с.
15. Шумпетер Й. А. Теория экономического развития. Капитализм, социализм и демократия. Москва : Эксмо, 2008. 864 с.

Статья надійшла 18.07.2019 р.

О. Р. Павлович,

старший преподаватель

кафедры менеджмента и инноваций

Одесский национальный университет имени И. И. Мечникова

Французский бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Украина

e-mail: aleksandr.pavlovych@ukr.net

ИННОВАЦИОННОЕ МЫШЛЕНИЕ КАК ФАКТОР РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ СИСТЕМЫ МЕНЕДЖМЕНТА

В статье рассматриваются концептуальные основы инновационного мышления и его влияния на профессиональную систему менеджмента. Определяются основные черты инновационного мышления в системе управленческой деятельности. Доказывается необходимость периодизации инновационного развития менеджмента с целью более точного определения приоритетов развития инновационного мышления. Предлагается концепция приоритетного инновационного развития профессиональной системы менеджмента. Определяются особенности влияния инноваций на систему менеджмента в период эпохи модерна. Рассматривается интеллектуальная модель компонентов управленческого мастерства и место в ней инновационного мышления. Обращается внимание на необходимость развития инновационной парадигмы менеджмента, которая формирует новое мировоззрение профессиональной подготовки и практической деятельности управленческих кадров. Определяется необходимость развития системы лидерства третьего поколения на основе новых человеческих ценностей, убеждений, воображения и ожиданий. Доказывается необходимость изменения формата и содержания менеджмент-образования. Определяются параметры процесса профессионализации управленческой деятельности в Украине. Обращается внимание на необходимость развития управленческой науки с учетом базы научного, аналитического и практического характера развития управленческой деятельности. Приводятся примеры развития инновационного мышления в системе профессионализации управленческой деятельности в Украине.

Ключевые слова: инновационное мышление; концепция приоритетов инновационного развития менеджмента; эффективность и результативность менеджмента; качество менеджмента; периодизация менеджмента в эпоху модерна; система лидерства; модель инновационного мастерства; инновационная парадигма менеджмента.

O. R. Pavlovych,

Senior lecturer,

Department of management and innovation

Odessa I. I. Mechnikov National University,

24/26, Frantsuzskiy blrd., Odesa, 65058, Ukraine

e-mail: aleksandrapavlovych@ukr.net

INNOVATIVE THINKING AS A FACTOR OF DEVELOPING PROFESSIONAL MANAGEMENT SYSTEM

The conceptual bases of development of innovative thinking and its influence on the professional management system are considered in the article. The main features of innovative thinking in the management system are determined. It is necessary to periodize innovative development of management in order to define more precisely the priorities of development of innovative thinking. The concept of priority innovative development of professional management system is offered. The features of the impact of innovation on the management system in the modern era are determined. The intellectual model of components of managerial skill is considered and the place in it of innovative thinking. Attention is drawn to the need to develop an innovative management paradigm that forms a new outlook on the professional training and practical activity of management personnel. The need to develop a third-generation leadership system is determined based on new human values, beliefs, imaginations and expectations. It is necessary to change the format and content of management education. The parameters of the process of professionalization of management activity in Ukraine are determined. Attention is drawn to the need for the development of management science, taking into account the basis of scientific, analytical and practical nature of the development of management activities. The examples of development of innovative thinking in the system of professionalization of management activity in Ukraine are given.

Key words: innovative thinking; concept of priorities of innovative development of management; efficiency and effectiveness of management; quality of management; periodization of management in the modern era; leadership system; model of innovative skill; innovative management paradigm.

References

1. Brabander, L. & Aini A. (2017). Dumai poza chablonamy : innovatsiina paradygma kreatyvnosti v biznesi [Think beyond patterns : an innovation paradigm of creativity in business]. Kyiv : Fors Ukraina. [in Ukrainian].
2. Goulman, D. (2013). Emotsionalnyi intilekt v biznese [Emotional intelligence in business]. Moskva : Mann, Ivanov i Farberov. [in Russian].
3. Dzhankins, R. (2016). Iskusstvo krativnogo myshleniia [The art of creative thinking]. Moskva : Azbuka Biznesa , Azbuka – Attikus. [in Russian].

4. Druker, P. (2014). *Effektivnyi rukovoditel* [The effective manager]. Moskva : Mann, Ivanov i Ferber ; Eksmo. [in Russian].
5. Kammings, S. (2010). *Rekonstruksia strategii* [Reconstruction of strategy]. Kherson : Izdatelstvo Gumanitarnyi center. [in Russian].
6. Klouson, D. (2017). *Liderstvo tretego urovnia : vzgliad v glubinu* [Level three of leadership : a look into the deep]. Moskva : Alpina Pablisher. [in Russian].
7. Kuznetsov, E. A. (2017). *Kontseptsia prioritetiv innovatsiinogo rozvytku profesiinoi systemy menedzmentu* [Concept of priorities for the innovative development of professional management system] . *Innovatsiina ekonomika : teoretychni ta praktuchni aspekty : Monograph* . Kherson : Gryn, pp. 15–32. [in Ukrainian].
8. Kuznetsov, E. A. (2017). *Metodolohiia professionalizatsii upravlinskoi dialnosti v Ukraini* [Methodology of professional management in Ukraine]. Kherson : Oldi plus. [in Ukrainian].
9. Kuznetsov, E. A. (2018). *Kontseptsia integralnoi yakosti profesiinoi systemy menedzmentu* [The concept of integral quality of professional management] . *Visnyk ONYU I . I. Mechnykova. – Bulletin of Odessa national Mechnikov University*, Vol. 23, Issue 7 (72), pp. 126–130. [in Ukrainian].
10. Meerovych, M. (2018). *Technologiia tvorcheskogo myshleniia* [The technology of creative thinking]. Moskva: Alpina Pablisher. [in Russian].
11. Mitsberg, G. (2008). *Trebuetsia upravlentsi, a ne vypuskniki MBA. Zhestkii vzgliad na miagkuiu praktiku upravleniia I sistemu podgotovki menedgerov* [Requires managers, not graduates from MBA. The hard look at soft management practices and manager training]. Moskva : ZAO “Olimp – Biznes”. [in Russian].
12. *Pro innovatsii. 10 naikrashchykh statei z Harvard Business Review* (2018). [About innovations. 10 best papers from Harvard Business Review]. Kyiv : Vyd. hrupa KM-BUKS. [in Ukrainian].
13. Florida, R. (2016). *Kreativnyi klass. Liudi, kotorye sozdaiut budushee* [The creative class. People, who create the future]. Moskva : Mann, Ivanov i Farber. [in Russian].
14. Khemel, G. (2013). *Budushee menadzmenta* [Future of management]. Moska : Izdatelstvo “Best business books”. [in Russian].
15. Shumpeter, I. A. (2008). *Teoriia ekonomicheskogo rozvitiia. Kapitalizm, sotsializm i demokratiia* [Theory of economic development. Capitalism, socialism and democracy]. Moskva : Eksmo. [in Russian].